

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Assertionvm Theologicarvm Sfortiae Pallavicini Sacrae Theologiae Professoris in Collegio Romano Societatis Iesv. Libri Qvinque

Pallavicino, Sforza

Romæ, 1649

Cap. 16. De malo in Genere.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38987

illæ voluptates sensibiles, quæ nobis reseruantur in Cœlo, non poterunt nos auocare ab amore superioris boni, & ideò erunt licitè amabiles gratià sui. Sicut fortasse contigisset etiam in statu innocentiaë propter subordinationem perfectam partis inferioris, vt indicat Augustinus lib. 4. contra Iulian. cap. 1.

CAPVT XVI.

De malo in Genere.

187 **V**T agamus de peccato, quod est precipuum malum, & sine quo nõ essent cœtera mala in natura rationali, necesse est priùs disputare de natura mali in genere. *Malum*, est id, quod disconuenit

uenit illi, cui inest. Ideò non potest dari malum sine bono. Non enim potest non esse bonum id, cui disconuenire, malum est. Hinc patet contra Manichæos, omnem substantiã, & naturam esse bonã, & non malam, quia natura non est entisens, neque alteri conuenit, sed est id, cui cœtera conueniunt, vel disconueniunt. Patet quoque puram negationem entis possibilis non esse malam, quia non est in alio, cui disconueniat. Aliquæ priuationes dicuntur malæ, quia per illas subiectum caret perfectione sibi cõueniente, earum priuationum non est causa per se natura particularis, hoc est, non est causa per se. Deus quatenus operans ad exigentiam talis subiecti particu-

laris, & quatenus intendens perfectionem illi conuenientē. Est tamen causa per se natura vniuersalis, hoc est Deus quatenus intendens perfectionem totius vn̄uersi, ad quam est medium vtile imperfectio illius naturæ particularis.

188 Idcirco Deus non est author mali, quia non est causa per se illius priuationis, nisi in quantum est bona. Dantur tamen aliqua etiam mala positiua, hoc est dolor, qui est peior, quam priuatio voluptatis, error qui est peior, quam ignorantia negatiua. Vterque tamen est simpliciter bonus, quoniam, vterque fuit necessarius in ordine ad maiora bona. Dolor enim in belluis est vtilis, vt fugiant ab obiectis inferentibus necem.

In

In creaturis autem rationalibus fuit necessarius hōc ipsō, quōd in eis fuit possibilis culpa, de quā re infra. Spectat enim ad dignitatem Dei posse deterrere creaturas à sui offensione per grauiiores poenas, quàm sit cessatio à nouo beneficio: Omne autem malum negatiuum est mera cessatio à nouo beneficio Dei, hoc est à liberali conseruatione boni; ergò debuit posse dari malum positium. Hoc verò malum non potuit esse solus error. Nam ille quando existit, non cognoscitur vt malum, imò existimatur vt bonū, adeòque non torquet, sed placet. Debuit ergò dari obiectum displicens appetitui, & hic est dolor obiectiuus.

189 Fuit etiam hic dolor per
vtilis

utilis ad acquisitionem finis supernaturalis. Nam ut possemus mereri maxima præmia, debuit esse obscura eorum cognitio. Sicut enim in contractibus, ita in retributionibus obscuritas, & inevidentia quæ habetur rei rependendæ facit, ut feruetur æqualitas quamuis compensatio quæ rependitur, sit arithmeticè multò maior, eà re, quæ fuit posita ab emēte, vel à promerente. Hoc supposito sola spes boni obscuri vix remoueret homines à voluptatibus præsentibus, & perspicuis, nisi adderetur timor maximus, qui inter passiones est potentissimus. Timor verò maximus habet pro obiecto malum summè doloriferum imminens. Fuit ergo necessè constituere Infernum,

num,

num, vt per ipsum impleretur
Coelum.

190 Error deniq. fuit necessariò
possibilis in creaturà rationali.
Nam ex vnà parte necessè erat
eam habere aliquod iudicium
de rebus futuris aliòquin tolle-
retur omnis prouidètia in crea-
turis; nec possent sibi consulere.
Ex alià parte hoc iudicium non
potuit esse infallibile. Futurum
enim, quippè quod nihil est, nō
potest videri in se ipso à cog-
nitione habente durationem,
non coexistentem ipsi futuro.
Ideòque, vt notat S. Thom. q. 2.
de veritate, art. 12. Solus Deus
videt futura, quia ipsi cognitio-
ni diuinæ, vtpotè quæ mensu-
ratur æternitate, quæ est tota
simul, & totum tempus inclu-
dit, nihil est futurum, sed omnia
sunt

sunt præsentia, & coexistentia. Nec pariter futura potuerunt videri certò à creaturà in causis naturalibus præcedētibus; quia omnes illę causę sūt cōiungibiles cum vtràque parte contradictionis, ideòq. præstant tantùm coniecturam fallibilem de suis effectibus futuris contingentibus.

191 Accedit quòd nisi error esset possibilis, nihil ferè possemus ratiocinari circa prædicta diuina. Perfectior enim est Deus, quàm vt ex creaturis possint eius dotes, & attributa à finito intellectu euidenter, atque adæquatè cognosci. Quare nisi fuisset cognoscibilis obscure, & incertè, nullo modo fuisset naturaliter cognoscibilis quoad multa. Deniq. arcana cordiũ ex vnà

parte debuerunt non esse euidenter patentia alienis cognitionibus; ex alià parte non posset iniri societas, nisi inter creaturas racionales daretur aliqua probabilitas de alienis affectibus, iudicijs, ac voluntatibus; ergò satiùs fuit creaturas racionales esse obnoxias errori, ita tamen, vt plerùmque verum assequerentur, quàm eas iacere in profundissimà ignorantia omnium eiusmodi obiectorum.

192 Præter hæc mala physica necesse fuit esse possibile etiam malum morale, hoc est culpam. Non quia alioquin tolleretur libertas; nam in Deo, & in Beatis datur hæc sine potentià peccandi; sed ex alijs rationibus. Prima est, quoniam foelicitas est præmium virtuti
de-

debitum. Si ergò creaturæ rationales non essent peccabiles, adeòque si semper necessario agerent cum virtute, necessariū esset illis deberi foelicitatem, ac proinde foelicitas non esset beneficium Dei distinctum à dono creationis, nec impetrandū à Deo per preces, vtpotè quæ iā supponunt donum creationis.

Hoc autem est contra limitationem entis creati liberi, quod sicut ex se nullum habet ius naturale ad *esse*, ita supposito *esse*, nullum habet ius naturale ad *benè esse*, sed vtrumque ius habet separatim per gratiam, quæ gratia quantum ad *benè esse* consistit in hoc, vt, cum arbitriū creatum sit defectibile, Deus largiatur illi cogitationes congruas, per quas videt illud benè

opc-

operaturum.

193 Altera ratio est, quia
omnis creatura est Dei essen-
tialiter serua, vtpotè educta à
Deo ex nihilo, ac proindè mul-
tò potiori iure Deo mancipata,
quàm victi victoribus ab his in-
pugnà seruati. De ratione au-
tem serui est, vt dominus possit
illi imponere præceptum rigo-
rosum, de cuius ratione est, vt
non necessitet physicè: talis e-
nim necessitatio non pertinet
ad dominium, sed ad robur, &
vires. Debet ergò omnis creatu-
ra rationalis esse naturaliter
peccabilis; nam aliòqui non
esset capax præcepti dominici,
quod in eo consistit, vt reddat
seruo impossibile moraliter id,
quod est possibile physicè: Esse
autem aliqua possibilia cui piã
phy-

physicè , non autem moraliter
hoc est licitè idem est, ac esse
illi possibilia peccata,

194 Vt ergò creature ratio-
nales possēt simul esse liberæ, &
simul peruenire per merita ad
foelicitatem; debuerunt ex limi-
tatione entis creati esse pecca-
biles, & naturaliter defectibiles
à foelicitate. Quo posito celsat
illa quæstio cur Deus peccata
permittat. Si enim Deus non
posset honestè peccatum per-
mittere, peccatum esset impos-
sibile, ac proindè creatura esset
impeccabilis, quòd si honestè
potest illud permittere, nil ab-
surdum quòd permittat : nam
possibili posito in actu, nullum
sequitur absurdum.